

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO 3.210, 3.246, 3.250, 3.260, 3.262, 3.264 IR 3.266 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS
PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1234 36⁴, 41, 42, 43, 50 IR 52 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAGALBOS NUO NUSIKALSTAMOS VEIKOS
NUKENTĖJUSIEMS ASMENIMS ĮSTATYMO NR. XIV-169 2, 5 IR 6 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS
INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 11 IR 25¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO
NR. X-493 16, 17, 19², 25² IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 15, 17, 18, 20, 21, 23 IR 24
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
PARAMOS MOKINIAMS ĮSTATYMO NR. X-686 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15 IR 19 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGINĖS SOCIALINĖS
PARAMOS NEPASITURINTIEMS GYVENTOJAMS ĮSTATYMO NR. IX-1675 20, 21, 23,
25, 26 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
PARAMOS MIRTIES ATVEJU ĮSTATYMO NR. I-348 9 IR 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS PARAMOS GINKLUOTO
PASIPRIEŠINIMO (REZISTENCIJOS) DALYVIAMS ĮSTATYMO NR. VIII- 541 3
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ
PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 6 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS KOMPENSACIJŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJAMS,
NUKENTĖJUSIEMS NUO 1991 M. SAUSIO 11–13 D. IR PO TO VYKDYTOS SSRS
AGRESIJOS, BEI JŲ ŠEIMOMS ĮSTATYMO NR. I-954 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNĖJŲ IR KITŲ
NUKENTĖJUSIŲ NUO 1991 M. SAUSIO 11-13 D. IR PO TO VYKDYTOS SSRS
AGRESIJOS ASMENŲ TEISINIO STATUSO PRIPAŽINIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1517 4
IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO
„DĖL SOCIALINĖS PARAMOS ASMENIMS, SUŽALOTIEMS ATLIEKANT BŪTINĄJĄ
KARINĘ TARNYBĄ SOVIETINĖJE ARMIJOJE, IR ŠIOJE ARMIJOJE ŽUVUSIŲJŲ
ŠEIMOMS (1945-07-22 – 1991-12-31)“ NR. I-576 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ ĮSTATYMO
NR. XII-2507 5, 9 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206 32
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠEIMYNŲ ĮSTATYMO NR. XI-681 3, 4, 5, 8, 15, 16, 17 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS
ĮSTATYMO NR. I-2044 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1722 1 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ
ĮSTATYMO NR. XII-2507 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1723 1 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.210, 3.246, 3.250, 3.260, 3.262, 3.264 ir 3.266 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 36⁴, 41, 42, 43, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 2), Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymo Nr. XIV-169 2, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 3), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 11 ir 25¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 4), Lietuvos

Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 16, 17, 19², 25² ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 5), Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 15, 17, 18, 20, 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 6), Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Projektas Nr. 7), Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 20, 21, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 8), Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 9), Lietuvos Respublikos valstybės paramos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams įstatymo Nr. VIII-541 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 10), Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 11), Lietuvos Respublikos kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms įstatymo Nr. I-954 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 12), Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo Nr. VIII-1517 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 13), Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl socialinės paramos asmenims, sužalotiems atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje, ir šioje armijoje žuvusiųjų šeimoms (1945-07-22–1991-12-31)“ Nr. I-576 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 14), Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5, 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 15), Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas Nr. 16), Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo Nr. XI-681 3, 4, 5, 8, 15, 16, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 17), Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 18) ir Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1723 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 19) (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1268 (toliau – Įstatymas). Priėmus Įstatymą, 2023 m. balandžio 1 d. įsigalios nauja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo redakcija, kurioje įtvirtintas naujas vietos savivaldos modelis.

Įstatymu nustatyta, kad savivaldybės taryba yra savivaldybės atstovaujamoji institucija, o savivaldybės meras – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus. Atsižvelgiant į tai, kad iki Įstatymo priėmimo savivaldybės vykdomosios valdžios institucijos funkcijos buvo pavestos savivaldybės administracijos direktoriui, kuris buvo atsakingas už įstatymų ir Lietuvos Respublikos nutarimų įgyvendinimą, o Įstatymu pakeitus vietos savivaldos modelį savivaldybės vykdomąją valdžią tampa savivaldybės meras, svarbu šį modelį integruoti į Lietuvos Respublikos teisinę sistemą ir įstatymuose, kuriuose numatomos funkcijos savivaldybių administracijoms (administracijų direktoriams), išgryninti ir atskirti, kurios iš jų išimtinai pavedamos įgyvendinti savivaldybių merams, o kurias savivaldybių meras turi diskreciją įgyvendinti pats arba įgalioti savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija).

Įstatymų projektus parengė Ministerijos Šeimos ir vaiko teisių apsaugos grupės vyresnioji patarėja Giedrė Mikalauskienė, tel. 8 652 17286, el. p. giedre.mikalauskiene@socmin.lt, Ministerijos Tikslinės pagalbos grupės vyresnioji patarėja Jurgita Čiuladaitė-Pritulskienė, tel. 8 695 00838, el. p. Jurgita.Ciuladaite@socmin.lt, vyresnioji patarėja Irma Mituzienė, tel. 8 611

11325, el. p. Irma.Mituziene@socmin.lt, ir vyriausioji specialistė Daiva Junevičienė, tel. 8 685 39690, el. p. Daiva.Juneviciene@socmin.lt, Ministerijos Socialinių paslaugų grupės patarėja Jurgita Gajauskienė, tel. 8 659 24797, el. p. Jurgita.Gajauskiene@socmin.lt ir patarėja Jovita Kuzmickienė, tel. 8 658 59209, el. p. Jovita.Kuzmickiene@socmin.lt, Ministerijos Piniginės paramos grupės vyriausioji specialistė Aurelija Balandė, tel. 8 660 95082, el. p. Aurelija.Balande@socmin.lt, Ministerijos Pensijų grupės vyresnioji patarėja Svajūnė Gaidamavičienė, tel. 8 658 61089, el. p. Svajune.Gaidamaviciene@socmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos civilinio kodekso aktualioje redakcijoje įtvirtinta, kad sprendimą dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų, sprendimą dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo ir globėjo (rūpintojo) skyrimo priima savivaldybės administracijos direktorius. Atsižvelgiant į tai, būtent, savivaldybės administracijos direktoriui valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija teikia nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti laikinąjį globėją (rūpintoją), o globos centras – rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo. Savivaldybių merams nenustatyta funkcija dalyvauti vaiko globos (rūpybos) organizavime.

Taip pat šiuo metu galiojančioje Civilinio kodekso aktualios redakcijos 3.260 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad šeimynų nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje (Šeimynų įstatymo 2022 m. lapkričio 10 d. Nr. XIV-1511 redakcijos 3 straipsnio 3 dalyje) numatyta, kad šeimynų nuostatus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Šiuo metu galiojančioje Civilinio kodekso aktualios redakcijos 3.210 straipsnio 4 dalyje, nustatyta, kad įvaikintojais negali būti buvę vaiko globėjai (rūpintojai) ir pateikta netiksli nuoroda į Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 3 dalį. Taip pat Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad vaiko globa (rūpyba) yra steigiamą.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – VTAPI) aktualioje redakcijoje nustatyta, kad sprendimą dėl vaiko laikinosios priežiūros nustatymo vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą prašymu priima savivaldybės administracijos direktorius, taip pat savivaldybės administracijos direktoriui suteikti įgaliojimai nagrinėti vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą kreipimuisi dėl pagalbos plano sudarymo pagrįstumo, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kreipimuisi dėl pagalbos vaikui ir šeimai teikimo tobulinimo bei tvirtinti sąrašus šeimų, šeimynų ar institucijų, galinčių priimti likusį be tėvų globos vaiką bet kuriuo paros metu bei savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose ar kitose įstaigose, kurioms savivaldybė suteikė įgaliojimus teikti socialines paslaugas ir kitokią pagalbą šeimai tam tikroje savivaldybės teritorijoje, socialinių darbuotojų, galinčių teikti atvejo vadybininko paslaugas konkrečioje savivaldybės teritorijoje.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo (toliau – NSII) 11 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad, jeigu būtų ir kitų patalpų savininkų susirinkime priimamas sprendimas nepritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, sprendimą, ar pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, priima savivaldybės vykdomoji institucija (t. y. savivaldybės administracijos direktorius ar jo pavaduotojas), gavusi buto ir kitų patalpų savininko prašymą dėl būsto pritaikymo neįgaliajam, vadovaudamasi socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarka. Vykdomoji institucija taip pat užtikrina, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymas neįgaliųjų specialiesiems poreikiams turi būti atliktas nesumažinant kitų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų nekilnojamojo turto vertės.

NSII 25¹ straipsnio 2 dalyje numatyta, kad socialinių darbuotojų, nustatančių asmeninės pagalbos poreikį, paskyrimo tvarką nustato vykdomoji institucija, o Lietuvos Respublikos

neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1722 1 straipsnyje nauja redakcija išdėstyto NSĮ (Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje) numatyta, kad socialinių darbuotojų, nustatančių asmeninės pagalbos poreikį, paskyrimo tvarką nustato savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas; sprendimą dėl asmeninės pagalbos skyrimo, sustabdymo, atnaujinimo, pratęsimo ir nutraukimo priima socialinio darbuotojo, nustačiusio asmeninės pagalbos poreikį, teikimu savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo.

NSĮ 25¹ straipsnio 5 dalyje numatyta, kad neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydį nustato savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymo (toliau – Pagalbos nusikaltimų aukoms įstatymas) 5 straipsnio 2 dalies 7 punkte viena iš pagrindinių pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims valdymo institucijų numatytos Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos. Minėto įstatymo 6 straipsnio, kuriame apibrėžiamos pagalbos nukentėjusiems nuo nusikalstamos veikos asmenims valdymo institucijų funkcijos, 8 dalyje nustatyta, kad savivaldybių administracijos pagal kompetenciją organizuoja ir užtikrina socialinių paslaugų teikimą nukentėjusiems asmenims, savivaldybių įstaigų, taip pat mokyklų, kurių steigėja yra savivaldybė, kaip pirmojo kontakto institucijų, veiklos organizavimą, koordinavimą ir kontrolę.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo (toliau – SPI) aktualioje redakcijoje reguliuojami teisiniai santykiai:

1) 16 straipsnyje numatytas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymas. Šio straipsnio 6 dalyje numatyta, kad asmens (šeimos), pageidaujančio (pageidaujančios) gauti socialines paslaugas, kurias finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, socialinių paslaugų, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, poreikį nustato socialiniai darbuotojai, paskirti savivaldybės institucijos nustatyta tvarka. Konkreti savivaldybės institucija, kurios nustatyta tvarka skiriami socialiniai darbuotojai, nustatantys asmens (šeimos) poreikį socialinėms paslaugoms nenurodyta.

2) 17 straipsnyje nustatyta sprendimo dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai) tvarka. Šiame straipsnyje numatyta, kad sprendimas dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo priimamas socialinio darbuotojo, kuris nustatė asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį, teikimu savivaldybės administracijos nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, savivaldybių administracijos nustato minėtų sprendimų priėmimo tvarką. Savivaldybių merams nenumatyta funkcija nustatyti minėtų sprendimų priėmimo tvarką;

3) 19² straipsnyje numatytos Globos centro funkcijos, susijusios su vaikų globa (rūpyba). Šio straipsnio 3 punkte numatyta, kad globos centras socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka parenka vaikui globėją (rūpintoją) ir teikia jo kandidatūrą savivaldybės administracijai, jeigu vaikui nustatyta laikinoji globa, teikia galimo nuolatinio globėjo (rūpintojo) kandidatūrą Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniam skyriui. Netiksliai reglamentuota, kokia informacija ir kokiam subjektui turi būti teikiama, jeigu vaikui nustatoma laikinoji globa (rūpyba), ir kai nustatoma nuolatinė globa (rūpyba). Taip pat tikslinga koreguoti subjektą, nustatantį šios funkcijos vykdymo tvarką;

4) 25² straipsnyje nustatyta teisės teikti akredituotą socialinę priežiūrą suteikimo, pratęsimo, sustabdymo ir panaikinimo tvarka. Šio straipsnio 7 dalyje numatyta, kad sprendimą dėl teisės teikti akredituotą socialinę priežiūrą suteikimo, pratęsimo, sustabdymo ar panaikinimo priima savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, o apie priimtą sprendimą įstaiga, pageidaujanti teikti akredituotą socialinę priežiūrą, ar socialinių paslaugų įstaiga informuojama

raštu. Savivaldybių merams ar jų įgaliotiems savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams nenumatyta funkcija priimti sprendimus dėl teisės teikti akredituotą socialinę priežiūrą suteikimo, pratęsimo, sustabdymo ar panaikinimo. Taip pat numatyta perteklinė nuostata, kad apie priimtą sprendimą įstaiga, pageidaujanti teikti akredituotą socialinę priežiūrą, ar socialinių paslaugų įstaiga informuojama raštu.

5) 35 straipsnyje nustatyta sprendimų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, apskundimo tvarka. Šio straipsnio 1 ir 5 dalyse atitinkamai numatyta, kad asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo, o socialinių paslaugų įstaigą dėl netinkamo bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti savivaldybės administracijos direktoriui. Nenumatyta, kad minėtais atvejais gali būti teikiami skundai savivaldybės merui, taip pat nėra nurodyta konkreti savivaldybės institucija, kurios nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad apskundus išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo, savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu turi būti sudaryta komisija, kuri pakartotinai nustatytų asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį. Savivaldybių merų kompetencijai nepriskirta sudaryti komisiją, kuri pakartotinai nustatytų asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį.

Šio straipsnio 4 dalyje numatyta, kad nustatęs pažeidimus dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų, finansuojamų iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymo, skyrimo, teikimo, asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už šias paslaugas vertinimo, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas) turi kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių ir pareikalauti pašalinti trūkumus. Nenumatytas meras, kaip subjektas į kurį, aukščiau įvardintose srityse nustatęs pažeidimus, turi kreiptis Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, taip pat nenustatytas kreipimosi terminas.

Šio straipsnio 6 dalyje numatyta, kad nustatęs bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo pažeidimus, savivaldybės administracijos direktorius turi pareikalauti, kad per nustatytą terminą trūkumai būtų pašalinti, o jeigu pažeidėjas trūkumų nepašalina, savivaldybės administracijos direktorius turi teisę inicijuoti, kad socialinių paslaugų įstaiga sustabdytų ar nutrauktų bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimą. Savivaldybių merams ar jų įgaliotiems savivaldybių administracijų valstybės tarnautojams nenumatyta pareiga, nustačius prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo pažeidimus, pareikalauti, kad per nustatytą terminą trūkumai būtų pašalinti, bei teisė inicijuoti, kad socialinių paslaugų įstaiga sustabdytų ar nutrauktų prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimą. Taip pat nenustatyti terminai tiek reikalavimui trūkumams pašalinti, tiek pačių trūkumų pašalinimui.

Taip pat šio straipsnio 5 ir 6 dalyse numatytas neišsamus socialinių paslaugų rūšių, dėl kurių netinkamo teikimo numatyta galimybė apskusti socialinių paslaugų įstaigą ir dėl kurių netinkamo teikimo gali būti nustatyti pažeidimai, ir, kurių teikimo sustabdymą ar nutraukimą suteikiama teisė inicijuoti, sąrašas.

Šio straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad ginčai dėl savivaldybės institucijos, Socialinių paslaugų priežiūros departamento priimtų sprendimų (neveikimo) nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, tačiau konkreti savivaldybės institucija, dėl kurios priimtų sprendimų (neveikimo) ginčai nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, nenurodyta.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo redakcijoje reguliuojami teisiniai santykiai:

1) 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmokas skiria ir moka savivaldybių administracijos, vadovaudamosi Išmokų vaikams įstatymu, Vyriausybės tvirtinamuose Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nustatyta tvarka bei socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka;

2) 21 straipsnyje numatyta, kad savivaldybės administracija nutraukia arba sustabdo išmokų mokėjimą, jeigu atsiranda nors viena iš šiame straipsnyje nurodytų aplinkybių;

3) 23 straipsnyje yra reglamentuotas savivaldybės administracijų priimtų sprendimų dėl išmokų skyrimo apskundimas.

4) 24 straipsnyje yra nustatytos savivaldybių administracijų teisės skiriant išmokas vaikams.

Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas neturi teisės priimti sprendimo dėl išmokų vaikams skyrimo, nutraukimo ar sustabdymo. Taip pat pagal galiojantį teisinį reguliavimą, nenumatytas savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas kaip subjektas, kurio priimti sprendimai dėl išmokų skyrimo gali būti apskundžiami.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo redakcijoje reguliuojami teisiniai santykiai:

1) 9 straipsnyje yra įtvirtinta, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija administruoja mokinių nemokamą maitinimą valstybinėse mokyklose, o savivaldybių administracijos – savivaldybių įsteigtose mokyklose ir savivaldybių teritorijose įsteigtose nevalstybinėse mokyklose. Savivaldybių administracijos administruoja paramą mokinio reikmenims įsigyti.

2) 11 straipsnyje yra reglamentuotas socialinės paramos mokiniams skyrimas. Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, sprendimas dėl socialinės paramos mokiniams, išskyrus šio įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytą atvejį, skyrimo ar nutraukimo priimamas savivaldybės, kurioje pateiktas prašymas-paraiška, administracijos direktoriaus nustatyta tvarka;

3) 13 straipsnyje yra įtvirtinta socialinės paramos mokiniams neskyrimo ir nutraukimo tvarka, pagal kurią sprendimą dėl socialinės paramos mokiniams nutraukimo priima savivaldybės administracija;

4) 14 straipsnyje nurodyta, kad lėšų poreikį šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nurodytoms išlaidoms finansuoti nustato savivaldybės administracija vadovaudamasi socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinta Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika;

5) 15 straipsnyje yra reglamentuotos savivaldybių administracijų teisės ir pareigos, organizuojant ir administruojant socialinę paramą mokiniams. Šio straipsnio 3 dalies 2 punkte numatyta, kad savivaldybių administracijos nustato produktams įsigyti skiriamų lėšų dydį, vadovaudamasi šio įstatymo 7 straipsniu. Minėto straipsnio 4 dalies 4 punkte įtvirtinta, kad savivaldybių administracijos turi teisę savivaldybės tarybos nustatyta tvarka, patikrinus bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, mokiniams skirti nemokamą maitinimą ir (ar) paramą mokinio reikmenims įsigyti išimties atvejais (ligos, nelaimingo atsitikimo, netekus maitintojo, kai motina ar tėvas vieni augina vaiką (vaikus), kai bendrai gyvenantys asmenys augina tris ir daugiau vaikų ar bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų ar vienas gyvenantis asmuo yra neįgalus, kai mokinys patiria socialinę riziką arba mokinį augina bendrai gyvenantys asmenys, patiriantys socialinę riziką), jeigu vidutinės pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 2,5 valstybės remiamų pajamų dydžio;

5) 19 straipsnyje yra reglamentuota savivaldybių administracijų priimtų sprendimų dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo apskundimo tvarka.

Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas neturi teisės priimti sprendimo dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo, įskaitant ir teisės savivaldybės tarybos nustatyta tvarka, patikrinus bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, mokiniams skirti nemokamą maitinimą ir (ar) paramą mokinio

reikmenims įsigyti išimties atvejais. Taip pat, savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencijai nepriskirta nustatyti lėšų poreikį socialinės paramos mokiniams įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nurodytoms išlaidoms finansuoti bei nustatyti produktams įsigyti skiriamų lėšų dydį savivaldybės įsteigtose mokyklose ir savivaldybės teritorijose įsteigtose nevalstybinėse mokyklose. Be to, pagal galiojantį teisinį reguliavimą, nenumatytas savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas kaip subjektas, kurio priimti sprendimai dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo gali būti apskundžiami.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo redakcijoje reguliuojami teisiniai santykiai:

1) 21 straipsnyje yra reglamentuotas piniginių socialinės paramos skyrimas, kuriame numatyta, kad sprendimas dėl piniginių socialinės paramos skyrimo turi būti priimamas nurodant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies sąlygą (sąlygas), kuriai (kurioms) esant paskirta piniginių socialinė parama, ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos savivaldybės administracijos nustatyta tvarka;

2) 23 straipsnyje yra nustatytos savivaldybės administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginių socialinę paramą. Esant šiame straipsnyje nurodytoms aplinkybėms, savivaldybių administracijoms konkrečiu atveju suteikiama teisė arba pareiga priimti sprendimą dėl piniginių socialinės paramos skyrimo;

3) 27 straipsnyje yra reglamentuota dėl savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kaltės neteisėtai išmokėtos piniginių socialinės paramos išieškojimo tvarka.

Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas neturi teisės priimti sprendimo dėl piniginių socialinės paramos skyrimo ar nutraukimo. Be to, pagal galiojantį teisinį reguliavimą, nenumatytas savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas kaip subjektas, dėl kurio kaltės neteisėtai išmokėtos piniginių socialinės paramos lėšos gali būti išieškomos.

Šiuo metu galiojančios Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatymo redakcijos 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad parama mirties atveju skiriama savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, sprendimu, jeigu kreipimosi ir sprendimo priėmimo metu laidojantis asmuo ar palaikų parvežimą organizavęs fizinis asmuo turi teisę į paramą mirties atveju.

Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas neturi teisės priimti sprendimo dėl paramos mirties atveju skyrimo.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos valstybės paramos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams įstatymo 3 straipsnyje nustatyta, kad vienkartinės pašalpos išmokamos iš valstybės biudžeto, pašalpas skiria ir moka šiame įstatyme nurodytų asmenų gyvenamosios vietos savivaldybės.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisija nagrinėja savivaldybių administracijų teikimus skirti antrojo laipsnio valstybinę pensiją daugiavaikiams motinai arba tėvui, o 6 straipsnio 5 dalyje – savivaldybių administracijos, kurių teikimu antrojo laipsnio valstybinės pensijos buvo paskirtos daugiavaikiams motinai arba tėvui, neatitinkantiems antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo sąlygų, įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui žalą, padarytą iki šios pensijos mokėjimo nutraukimo. Šio įstatymo 11 straipsnyje nustatyta, kad teisei į nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją nustatyti turi būti pateiktas atitinkamą nukentėjusiojo asmens statusą

patvirtinantis savivaldybės institucijos išduotas pažymėjimas.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms įstatymo 4 straipsnyje nustatyta, kad kompensacijas už būstą skiria ir išmoka kompensacijų už būstą gavėjų deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės administracija savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka; laidojimo išlaidų kompensaciją nepriklausomybės gynėją laidojančiam asmeniui skiria ir išmoka nepriklausomybės gynėjo, pripažinto nedarbingu ar iš dalies darbingu dėl 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, paskutinės buvusios deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės administracija Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Šiuo metu galiojančio Nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo 5 straipsnis numato, kad nepriklausomybės gynėjo, nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, teisinį statusą ir asmens, nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, teisinį statusą pripažįsta, išduoda pažymėjimus bei tvarko jų apskaitą vietos savivaldos vykdomosios institucijos.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl socialinės paramos asmenims, sužalotiems atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje, ir šioje armijoje žuvusiųjų šeimoms (1945-07-22–1991-12-31)“ 8 straipsnyje nustatyta, kad kompensacijas skiria ir moka šiame įstatyme nurodytų asmenų gyvenamosios vietos savivaldybės.

Šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo (toliau – TKĮ) 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tikslines kompensacijas skiria ir moka savivaldybės, kurioje gyvena asmuo, turintis teisę gauti tikslinę kompensaciją, administracija.

TKĮ 5 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad savivaldybės administracija per 15 darbo dienų nuo prašymo skirti tikslinę kompensaciją, paskirtą tikslinę kompensaciją mokėti slaugančiam asmeniui ar atnaujinti (pratęsti) tikslinės kompensacijos mokėjimą ir visų socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta kreipimosi dėl tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo, tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarka pateiktų dokumentų arba trūkstančių dokumentų gavimo savivaldybės administracijoje dienos (kai šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju atskiras prašymas atnaujinti tikslinės kompensacijos mokėjimą neteikiamas, – nuo informacijos apie šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių išnykimą gavimo iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių bei organizacijų savivaldybės administracijoje dienos) privalo priimti sprendimą dėl tikslinės kompensacijos skyrimo, mokėjimo atnaujinimo (pratęsimo) arba paskirtos tikslinės kompensacijos mokėjimo slaugančiam asmeniui ir apie tai raštu pranešti pareiškėjui.

TKĮ 9 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, kad permokėta tikslinės kompensacijos suma arba asmeniui, kuriam paskirta tikslinė kompensacija, priklausiusi, tačiau slaugančiam asmeniui neteisėtai išmokėta tikslinės kompensacijos suma grąžinama savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka, o Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr.XII-2507 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1723 1 straipsnyje nauja redakcija išdėstyto TKĮ 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad permokėta individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija asmeniui, kuriam ji buvo paskirta, arba asmeniui ši kompensacija priklausiusi, tačiau slaugančiam asmeniui, aprūpintojui ar globėjui, kuriam buvo mokama tikslinė kompensacija, neteisėtai išmokėta individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija grąžinama savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo nustatyta tvarka.

TKĮ 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybių administracijos tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tikslais turi teisę neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įmonių, kitų įmonių ir organizacijų, valstybės ir žinybinių registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų informaciją, duomenis, taip pat specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su tikslinių kompensacijų gavėjų teistumu (laisvės atėmimo baudmės atlikimo

laiką ir vietą) ir sveikata, ir juos tvarkyti.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 32 straipsnio 3 dalyje numatyta kad atsakingas darbuotojas, kuris vykdo nelydimo nepilnamečio užsieniečio atstovo pareigas, turi būti paskiriamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo priėmimo dienos.

Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo redakcijoje numatyta:

1) 3 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad šeimynoje globojami (rūpinami) ar laikinai apgyvendinami tos savivaldybės teritorijoje, kurioje įsteigta šeimyna, likę be tėvų globos vaikai. Savivaldybių administracijų rašytiniu tarpusavio sutarimu dėl likusių be tėvų globos vaikų apgyvendinimo ir jų globos (rūpybos) šeimynoje finansavimo užtikrinimo bei finansinės ir materialinės pagalbos šeimynos veiklai užtikrinimo šeimynoje gali būti globojami (rūpinami) ar laikinai apgyvendinami ir kitos savivaldybės teritorijoje likę be tėvų globos vaikai. Kitos savivaldybės teritorijoje įsteigtoje šeimynoje vaikai apgyvendinami be savivaldybių administracijų rašytinio tarpusavio sutarimo dėl likusių be tėvų globos vaikų apgyvendinimo ir jų globos (rūpybos) šeimynoje finansavimo užtikrinimo bei finansinės ir materialinės pagalbos šeimynos veiklai užtikrinimo, jeigu neišskiriami broliai ir seserys.

2) 4 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nustatyta, kad šeimynos steigėjas ne trumpiau kaip 3 metus iki įsteigdamas šeimyną turėjo vykdyti vaiko globėjo (rūpintojo) pareigas, į kurias buvo paskirtas savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ar teismo nutartimi;

3) 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nustatyta, kad šeimynos steigėjas dėl sutikimo steigti šeimyną savivaldybės teritorijoje turi kreiptis į savivaldybės, kurios teritorijoje šeimyna steigama, administraciją. Taip pat minėtame papunktyje numatyti savivaldybės administracijos veiksmai, gavus šeimynos steigėjo prašymą;

4) 5 straipsnio 6 dalies 1 punkte nustatyta, kad šeimyna tampa likusių be tėvų globos vaikų globėja (rūpintoja) nuo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl vaikų laikinosios globos (rūpybos) nustatymo šeimynoje įsigaliojimo dienos;

5) 8 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad šeimyna turi informuoti savivaldybės, kurios teritorijoje ji įsteigta, administraciją apie ketinimą nutraukti savo veiklą prieš 3 mėnesius iki šios veiklos nutraukimo šios savivaldybės administracijos nustatyta tvarka;

6) 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savivaldybės, kurioje įsteigta šeimyna ir (ar) kurios teritorijoje likę be tėvų globos vaikai apgyvendinami šeimynoje, administracija turi sudaryti su šeimyna sutartį dėl vaiko socialinės globos finansavimo, o gavusi šeimynos dalyvio Šeimynų nuostatuose nustatyta tvarka pateiktą prašymą – ir sutartį dėl finansinės paramos šeimynos naudojamam ar nuosavybės teise valdomam nekilnojamajam turtui, skirtam šeimynos veiklai vykdyti, rekonstruoti ar remontuoti;

7) 15 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad sutartis dėl finansinės paramos šeimynos naudojamam ar nuosavybės teise valdomam nekilnojamajam turtui, skirtam šeimynos veiklai vykdyti, rekonstruoti ar remontuoti turi būti sudaroma per 10 darbo dienų nuo sprendimo dėl finansinės paramos šiam turtui rekonstruoti ar remontuoti skyrimo priėmimo savivaldybės, kuriai šeimyna yra pateikusi prašymą, administracijos direktoriaus nustatyta tvarka dienos;

8) 15 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad savivaldybės, kurioje įsteigta šeimyna, administracija, gavusi šeimynos dalyvio Šeimynų nuostatuose nustatyta tvarka pateiktą prašymą, savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka turi kompensuoti faktiškai patirtas ir pagrįstas šeimynos steigimo išlaidas;

9) 15 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad finansinė parama šeimynos naudojamam ar nuosavybės teise valdomam nekilnojamajam turtui, skirtam šeimynos veiklai vykdyti, rekonstruoti ar remontuoti teikiama savivaldybės, kurioje įsteigta šeimyna ir (ar) kurios teritorijoje likę be tėvų globos vaikai apgyvendinami šeimynoje, taip pat kuriai šeimyna teikia prašymą, administracijos direktoriaus nustatyta tvarka;

10) 16 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad šeimyna teikia kiekvienais metais savivaldybės administracijai – lėšų panaudojimo ataskaitą Šeimynų nuostatuose nustatytais terminais ir tvarka, pagal juose pateiktą Šeimynos lėšų panaudojimo ataskaitos formą;

11) 17 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Šeimynos globojamų (rūpinamų) vaikų turto administratoriumi savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ar teismo nutartimi gali būti skiriamas ir kitas asmuo, negu nurodyta Šeimynų įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje;

12) 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad sumažėjus šiame įstatyme nustatytam šeimynoje globojamų (rūpinamų) ir (ar) laikinai apgyvendintų vaikų skaičiui, savivaldybės, kurios teritorijoje šeimyna veikia, administracija per 2 mėnesius šeimynai pateikia pasiūlymus tokia eilės tvarka:

1) atkurti pagal šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus globojamų (rūpinamų) ir (ar) laikinai apgyvendintų vaikų skaičių šeimynoje;

2) reorganizuoti šeimyną Civilinio kodekso nustatytais pagrindais ir tvarka.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projektu Nr. 1 siūloma:

1) Patikslinti Civilinio kodekso 3.210 straipsnio 4 dalyje esančią netikslią nuorodą iš Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 3 dalies į Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 2 dalį.

2) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą), turintį teisę priimti sprendimą dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų (Civilinio kodekso 3.264 straipsnio pakeitimas) taip pat sprendimą nustatyti be tėvų globos likusiam vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti laikinąjį globėją (rūpintoją) (Civilinio kodekso 3.262 straipsnio pakeitimas).

3) Atsižvelgiant į aukščiau nurodytų straipsnių keitimus suderinti kitas aktualias nuostatas: pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą), kuriam turi būti teikiamas nurodymas nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti laikinąjį globėją (rūpintoją) (Civilinio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalies pakeitimas) arba globos centro rekomendacija dėl laikinojo globėjo (rūpintojo) paskyrimo (Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 1 dalies pakeitimas).

4) Patikslinti Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 4 dalies formuluotę „Kai *steigiama* vaiko globa (rūpyba)“, kadangi Civilinio kodekso 3 knygoje nėra nuostatų, susijusių su vaiko globos (rūpybos) *steigimu*.

5) Panaikinti Civilinio kodekso ir Šeimynų įstatymo prieštaravimą ir pakeisti Civilinio kodekso 3.260 straipsnio 3 dalį, joje numatant galimybę Vyriausybei įgalioti kitą instituciją tvirtinti šeimynų nuostatus.

6) Atsižvelgiant į naujai nustatomus įgaliojimus savivaldybių merams, siūloma juos įtraukti, į subjektų, dalyvaujančių organizuojant vaiko globą (rūpybą), ratą (Civilinio kodekso 3.266 straipsnio 1 ir 2 dalies pakeitimai).

Projektu Nr. 2 siūloma:

1) Pakeisti subjektą turintį teisę priimti sprendimą dėl vaiko laikinosios priežiūros nustatymo vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą prašymu (VTAPI 36⁴ straipsnio 9 dalies pakeitimas). Atsižvelgiant į tai, kad laikinosios priežiūros vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą prašymu nustatymas nėra susijęs su galimais vaiko teisių pažeidimais, o atsiradus objektyvioms aplinkybėms, dėl kurių vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą laikinai negali užtikrinti vaiko priežiūros, taip pat į tai, kad vaiko atstovų pagal įstatymą teisės ir pareigos laikinai prižiūrinčiam asmeniui nėra perduodamos, siūloma sudaryti galimybę savivaldybių merams parinkti, koku lygmeniu geriausia priimti sprendimus dėl vaiko laikinosios priežiūros vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą prašymu nustatymo, t. y. savivaldybės mero, ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo.

2) Pakeisti subjektą turintį teisę nagrinėti vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą kreipimusis dėl pagalbos plano sudarymo pagrįstumo (VTAPI 41 straipsnio 6 dalis) ar Valstybės

vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kreipimasis dėl pagalbos vaikui ir šeimai teikimo tobulinimo (VTAPĮ 50 straipsnio 2 dalies 6 punktas), numatant, kad minėtus kreipimasis nagrinėja savivaldybės meras.

3) Atsižvelgiant į Projektu Nr. 1 siūlomus atlikti Civilinio kodekso 3.262 straipsnio pakeitimus, numatančius, kad sprendimą dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo priima savivaldybės meras, tikslinamos VTAPĮ 42 straipsnio 3 dalies nuostatos, jose nustatant, kad nurodymas nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti laikinąjį globėją (rūpintoją) teikiamas savivaldybės merui.

4) Suteikti savivaldybės merui įgaliojimus tvirtinti budinčių globotojų, globėjų (rūpintojų) šeimų, šeimynų ir vaikų socialinės globos institucijų, sutinkančių priimti likusį be tėvų globos vaiką bet kuriuo paros metu bei savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose ar kitose įstaigose, kurioms savivaldybė suteikė įgaliojimus teikti socialines paslaugas ir kitokią pagalbą šeimai tam tikroje savivaldybės teritorijoje, socialinių darbuotojų, galinčių teikti atvejo vadybininko paslaugas konkrečioje savivaldybės teritorijoje sąrašus (VTAPĮ 52 straipsnio 2 dalies pakeitimas).

Projektu Nr. 2 bus įgyvendintos Įstatymo nuostatos, taip pat tarpusavyje suderinti Projektu Nr. 1 ir Projektu Nr. 2 siūlomi pakeitimai.

Projektu Nr. 3 siūloma patikslinti Pagalbos nusikaltimų aukoms įstatymo 2 straipsnio 8 dalį, joje nurodant, kad kitos įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, taip pat pakeisti subjektą (iš savivaldybių administracijų ir savivaldybių merus) – vieną iš pagrindinių pagalbos nukentėjusiems asmenims valdymo institucijų (Pagalbos nusikaltimų aukoms įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 7 punktas), ir reglamentuoti savivaldybių merų funkcijas pagalbos nukentėjusiems asmenims valdymo srityje (Pagalbos nusikaltimų aukoms įstatymo 6 straipsnio 8 dalis).

Projektu Nr. 4 ir Projektu Nr. 18 (3 punktas) siūloma:

1) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus ir savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), turintį teisę priimti sprendimą, ar pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, jeigu būtų ir kitų patalpų savininkų susirinkime priimamas sprendimas nepritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų neįgaliųjų specialiesiems poreikiams. Taip pat numatyti, kad meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas užtikrina, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymas neįgaliųjų specialiesiems poreikiams būtų atliktas nesumažinant kitų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų nekilnojamojo turto vertės (NSĮ 11 straipsnio 3 dalis).

2) Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą meras tampa vykdomąja institucija, siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, laiku ir tinkamai organizuoti asmeninės pagalbos teikimą, priimti sprendimus dėl asmeninės pagalbos skyrimo, sustabdymo, atnaujinimo, pratęsimo ir nutraukimo bei asmens su negalia mokėjimo už asmeninę pagalbą dydį, numatyti, kad sprendimus dėl asmeninės pagalbos skyrimo, sustabdymo, atnaujinimo, pratęsimo ir nutraukimo priima savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas (NSĮ 25¹ straipsnio 2 dalis), o sprendimus dėl asmens mokėjimo už asmeninę pagalbą dydžio – savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas (NSĮ 25¹ straipsnio 5 dalis).

3) vadovaujantis NSĮ 25¹ straipsnio 4 dalimi, už asmeninės pagalbos teikimo organizavimą ir jos kokybės užtikrinimą atsako savivaldybių institucijos. Atsižvelgiant į asmeninės pagalbos teikimo ir organizavimo ypatumus, savivaldybės teritorijoje veikiančių paslaugų teikėjų apimtis, nevyriausybinių organizacijų pasiruošimą teikti įvairias paslaugas bei asmeninės pagalbos teikimo išlaidų panaudojimo efektyvumą, asmeninę pagalbą gali teikti savivaldybės vykdomosios institucijos paskirti savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai ir (ar) pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami juridiniai asmenys. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta bei įvertinant, kad socialinių

darbuotojų paskyrimas yra atsakingų institucijų vidaus administravimo procedūra, bei siekiant, kad savivaldybės laiku ir tinkamai organizuotų asmeninę pagalbą, nedidinat joms administracinės naštos, siūloma atsisakyti nuostatos dėl socialinių darbuotojų paskyrimo tvarkos. Analogiškai tikslinama ir Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 27 straipsnio 1 dalis (Projektas Nr. 18).

Pažymėtina, kad Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2022 m. asmeninę pagalbą teikė 58 savivaldybės, asmeninę pagalbą gavo 1650 asmenų su negalia, t. y. savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo 2022 m. priėmė 1650 sprendimų dėl asmeninės pagalbos skyrimo. Atsižvelgiant į tai ir siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, tikslinga sudaryti sąlygas sprendimus dėl asmeninės pagalbos skyrimo, sustabdymo, atnaujinimo, pratęsimo ir nutraukimo priimti savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam valstybės tarnautojui.

4) Asmens mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis nustatomas kiekvienam asmeniui individualiai. Jis yra apskaičiuojamas vertinant asmens gaunamas pajamas, taip pat peržiūrimas pasikeitus asmens gaunamoms pajamos (padidėjus ar sumažėjus), pasikeitus valstybės remiamų pajamų dydžiui, kuriuo remiantis yra nustatoma riba, kuomet asmuo nemoka už asmeninę pagalbą (asmeninė pagalba teikiama nemokamai asmeniui su negalia, kurio pajamos yra mažesnės negu 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai), pasikeitus asmeninės pagalbos teikimo poreikiui (sumažėjus ar padidėjus teikiamos asmeninės pagalbos valandų skaičiui). Preliminariais savivaldybių pateiktais duomenimis, 2022 m. šis dydis buvo nustatomas arba peržiūrimas apie 5000 kartų (2022 m. asmeninė pagalba buvo teikiama 1650 asmenų, maždaug 1 tūkst. asmenų pajamos keitėsi per metus 2 kartus). Be to, pažymėtina, kad asmeninė pagalba yra teikiama iš valstybės biudžeto lėšų. Asmeninės pagalbos teikimui administruoti savivaldybių administracijoms skiriama iki 2 procentų atitinkamiems biudžetiniams metams skirtų lėšų asmeninei pagalbai teikti. Administruoti skirtos lėšos naudojamos darbuotojų, administruojančių asmeninės pagalbos poreikio nustatymą ir teikimą, ir (ar) socialinių darbuotojų, atliekančių asmeninės pagalbos poreikio vertinimą, darbo užmokesčiui, darbdavių socialinei paramai ir socialinio draudimo įmokoms mokėti.

Projektu Nr. 5 siūloma:

1) Numatyti konkrečią savivaldybės instituciją (savivaldybės merą), kurio nustatyta tvarka skiriami socialiniai darbuotojai, nustatantys asmens (šeimos) poreikį socialinėms paslaugoms (SPI 16 straipsnio pakeitimas).

2) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą), kuris nustato sprendimo dėl socialinių paslaugų, kurios finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo priėmimo tvarką (SPI 17 straipsnio pakeitimas). Taip pat patikslinti, iš kokių lėšų finansuojamas socialinių paslaugų teikimas.

3) Pakeisti subjektą (iš socialinės apsaugos ir darbo ministro į Vyriausybę), kuris nustato tvarką pagal kurią parenkamas vaikui globėjas (rūpintojas) ir teikiama rekomendacija dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo, jeigu vaikui nustatoma laikinoji globa (rūpyba), bei pagal kurią teikiama informacija apie parinktą globėją (rūpintoją), kai nustatoma nuolatinė globa (rūpyba), ir subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą), kuriam teikiama rekomendacija dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo, jeigu vaikui nustatoma laikinoji globa (rūpyba), bei patikslinti subjektą, kuriam teikiama informacija apie parinktą globėją (rūpintoją), jei nustatoma nuolatinė globa (rūpyba), numatant, kad informacija teikiama Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliotam teritoriniam skyriui. Taip pat siūloma numatyti, kad laikinosios globos (rūpybos) atveju globos centras teikia rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo, o jei nustatoma nuolatinė globa (rūpyba) - informaciją apie parinktą globėją (rūpintoją) (SPI 19² straipsnio 3 punkto pakeitimas).

4) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), kuriam suteikiama teisė priimti sprendimą dėl teisės teikti akredituotą socialinę priežiūrą suteikimo, pratęsimo, sustabdymo ar

panaikinimo. Taip pat siūloma atsisakyti perteklinės nuostatos dėl įstaigos, pageidaujančios teikti akredituotą socialinę priežiūrą, ar socialinių paslaugų įstaigos informavimo apie priimtą sprendimą (SPI 25² straipsnio 7 dalies pakeitimas).

5) Patikslinti subjektą (iš savivaldybės institucijos į savivaldybės merą), kurio nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti bei pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą), kuriam asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo ir socialinių paslaugų įstaigą dėl netinkamo bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo bei į kurią turi kreiptis ir reikalauti pašalinti trūkumus Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, nustatęs pažeidimus dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo, teikimo, asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už šias paslaugas vertinimo (SPI 35 straipsnio 1, 4 ir 5 dalių pakeitimai); pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą), kuriam suteikiama teisė sudaryti komisiją, kuri pakartotinai nustatytų asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį, apskundus išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo bei kuriam suteikiama teisė, nustačius prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo pažeidimus, pareikalauti, kad per nustatytą terminą trūkumai būtų pašalinti, o jeigu pažeidėjas trūkumų nepašalina – inicijuoti, kad socialinių paslaugų įstaiga sustabdytų ar nutrauktų prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimą (SPI 35 straipsnio 2 ir 6 dalių pakeitimai). Taip pat siūloma patikslinti SPI 35 straipsnio 5 ir 6 dalis numatant, kad socialinių paslaugų įstaiga gali būti skundžiama ir dėl netinkamo prevencinių socialinių paslaugų teikimo bei, kad nustačius ir prevencinių socialinių paslaugų teikimo pažeidimus, turi būti pareikalauta per nustatytą terminą pašalinti trūkumus, o jeigu trūkumai nepašalinami, gali būti inicijuojamas ir šių paslaugų sustabdymas ar nutraukimas. Siūloma nustatyti terminus tiek reikalavimui trūkumams pašalinti, tiek pačių trūkumų pašalinimui. SPI 35 straipsnio 9 dalyje siūloma nustatyti konkrečią savivaldybės instituciją (savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), dėl kurios priimtų sprendimų (neveikimo) ginčai nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (SPI 35 straipsnis dėstomas nauja redakcija).

6) atlikti kitus keičiamo įstatymo redakcinius patikslinimus, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo.

Projektu Nr. 6 siūloma:

1) Pakeisti subjektą (iš savivaldybių administracijų į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), kuris priima sprendimą dėl išmokų vaikams skyrimo, nutraukimo ar sustabdymo, bei nustatyti, kad išmokas vaikams moka tos savivaldybės, kurios mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo sprendimu jos paskirtos, administracija (Projekto Nr. 6 1 straipsnis, 2 straipsnio 1 dalis, 3 straipsnis, 4 straipsnis, 5 straipsnis ir 7 straipsnis). Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą savivaldybės meras tampa vykdomąja institucija, siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, greičiau ir laiku priimti sprendimus dėl išmokų vaikams skyrimo, sustabdymo ar nutraukimo, Projektu Nr. 6 siūloma įtvirtinti, kad ne tik savivaldybės meras turi teisę priimti minėtus sprendimus, bet ir jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

2) Atsižvelgiant į Projektu Nr. 1 siūlomus atlikti keitimus, numatant, kad priimti sprendimą dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų bei sprendimą dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo priima savivaldybės meras – tikslinamos Išmokų vaikams įstatymo 17 straipsnio 10 dalies ir 21 straipsnio nuostatos, suderinant jas tarpusavyje.

3) Pakeisti subjektą (iš savivaldybių administracijų į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), kurio priimti sprendimai dėl išmokų skyrimo gali būti skundžiami (Projekto Nr. 6 6 straipsnis).

4) Pakeisti subjektą (iš savivaldybių administracijų į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), kuriam būtų nustatytos teisės, skiriant išmokas vaikams (Projekto Nr. 6 7 straipsnis).

Projektu Nr. 7 siūloma:

1) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), kuris priima sprendimą dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo ar nutraukimo (Projekto Nr. 7 3 straipsnio 2 dalis, 4 ir 5 straipsniai). Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą savivaldybės meras tampa vykdomąja institucija, siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, greičiau ir laiku priimti sprendimus dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo ar nutraukimo, Projektu Nr. 7 siūloma įtvirtinti, kad ne tik savivaldybės meras turi teisę priimti minėtus sprendimus, bet ir jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

2) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos direktorių), turintį teisę nustatyti lėšų poreikį Socialinės paramos mokiniams įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nurodytoms išlaidoms finansuoti (Projekto Nr. 7 6 straipsnis). Įvertinus šiame straipsnyje aprašomos viešojo administravimo funkcijos turinį bei siekiant neišplėsti šios funkcijos vykdymo iki neapibrėžto valstybės tarnautojų rato, Projektu Nr. 7 siūloma įtvirtinti, kad minėtas funkcijas, susijusias su lėšų poreikio nustatymu socialinės paramos mokiniams išlaidoms finansuoti, turi išimtinai teisę vykdyti tik savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius.

3) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą), turintį teisę nustatyti produktams įsigyti skiriamų lėšų dydį savivaldybių mokyklose ir nevalstybinėse mokyklose, veikiančiose savivaldybės teritorijoje (Projekto Nr. 7 7 straipsnio 2 dalis). Įvertinus šiame straipsnyje aprašomos viešojo administravimo funkcijos turinį bei siekiant neišplėsti šios funkcijos vykdymo iki neapibrėžto valstybės tarnautojų rato, Projektu Nr. 7 siūloma įtvirtinti, kad minėtas funkcijas, susijusias su produktams įsigyti skiriamų lėšų dydžio nustatymu turi išimtinai vykdyti tik savivaldybės meras.

4) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), kurio priimti sprendimai dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo gali būti skundžiami (Projekto Nr. 7 8 straipsnis).

5) Siekiant suderinti Projekto Nr. 7 nuostatas su Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (toliau – Švietimo įstatymas) vartojamomis sąvokomis, formuluotė „savivaldybės įsteigtose mokyklose“ keičiama į formuluotę „savivaldybių mokyklose“, nes pagal Švietimo įstatymą savivaldybės mokykla – mokykla, kurios savininkė arba viena iš dalininkų yra savivaldybė (kai valstybė nedalyvauja dalininkės teisėmis). Be to, formuluotė „savivaldybės teritorijose įsteigtose nevalstybinėse mokyklose“ keičiama į formuluotę „nevalstybinėse mokyklose, veikiančiose savivaldybės teritorijoje“, nes sąvokos „veikianti“ ir „įsteigta“ yra iš esmės skirtingos – mokykla gali būti įsteigta vienoje savivaldybėje, o kitoje turėti tik veikiantį padalinį (Projekto Nr. 7 2 straipsnis, 7 straipsnio 1 dalis).

6) Atsižvelgiant į anksčiau nurodytų straipsnių keitimus bei siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą teisėkūros aiškumo principą suderinamos kitos aktualios Socialinės paramos mokiniams įstatymo nuostatos (Projekto Nr. 7 1 straipsnis ir 4 straipsnis).

Projektu Nr. 8 siūloma:

1) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), turintį teisę priimti sprendimą dėl piniginių socialinės paramos skyrimo (Projekto Nr. 8 1 straipsnis, 2 straipsnio 3 dalis, ir 3 ir 5 straipsniai).

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą meras tampa vykdomąja institucija, siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, greičiau ir laiku priimti sprendimus dėl piniginių socialinės paramos skyrimo, Projektu Nr. 8 siūloma įtvirtinti, kad ne tik savivaldybės meras turi teisę priimti minėtus sprendimus, bet ir jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

2) Pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos į savivaldybės merą), kurio nustatyta tvarka, ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos, turi būti priimamas sprendimas dėl piniginių socialinės paramos skyrimo, nurodant Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 8 straipsnio 1 dalies sąlygą (sąlygas), kuriai (kurioms) esant paskirta piniginė socialinė parama (Projekto Nr. 8 2 straipsnio 2 dalis).

3) Atsižvelgiant į ankščiau nurodytų straipsnių keitimus bei siekiant užtikrinti Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą teisėkūros aiškumo principą, suderinamos kitos aktualios Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nuostatos: įtvirtinamas kaip subjektas – meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, dėl kurių kaltės neteisėtai išmokėtos piniginių socialinės paramos lėšos gali būti išieškomos (Projekto Nr. 8 6 straipsnis); išskiriamos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios, ką privalo ir kokias teises turi savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, ir, ką privalo ir kokias teises turi savivaldybės administracija (Projekto Nr. 8 3 straipsnis); atliekami kiti keičiamo įstatymo redakciniai patikslinimai (Projekto Nr. 8 2 straipsnio 1 dalis).

Projektu Nr. 9 siūloma pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją), turintį teisę priimti sprendimą dėl paramos mirties atveju skyrimo ar neskyrimo (Projekto Nr. 9 1 ir 2 straipsniai). Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą meras tampa vykdomąja institucija, siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, greičiau ir laiku priimti sprendimus dėl paramos mirties atveju skyrimo ar neskyrimo, Projektu Nr. 9 siūloma įtvirtinti, kad ne tik savivaldybės meras turi teisę priimti minėtus sprendimus, bet ir jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas.

Projektu Nr. 10 siūloma patikslinti vienkartinės pašalpas skiriančius ir mokančius subjektus bei nustatyti, kad vietoj savivaldybės vienkartinės pašalpas skiria asmenų gyvenamosios vietos savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, o moka savivaldybės, kurios mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo sprendimu asmeniui paskirta vienkartinė pašalpa, administracija.

Projektu Nr. 11 siūloma nustatyti, kad vietoj savivaldybių administracijų teikimus skirti antrojo laipsnio valstybinę pensiją daugiavaikiams motinai arba tėvui turės teisę teikti savivaldybių merai ar jų įgalioti savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai (šiuo metu teikimus teikia savivaldybių administracijų direktoriai).

Projektu Nr. 12 siūloma:

1) patikslinti kompensacijas už būstą skiriančius ir mokančius subjektus ir nustatyti, kad vietoj savivaldybės administracijos kompensacijas už būstą skiria jos gavėjų deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, moka ne savivaldybės administracija, o kompensacijų už būstą gavėjų deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės, kurios mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo sprendimu gavėjui paskirta kompensacija už būstą, administracija, vadovaudamiesi šiuo įstatymu ir savivaldybės mero (o ne savivaldybės administracijos direktoriaus) nustatyta kompensacijų už būstą skyrimo ir mokėjimo tvarka;

2) patikslinti laidojimo išlaidų kompensacijas skiriančius ir mokančius subjektus ir nustatyti, kad nurodytą kompensaciją nepriklausomybės gynėją laidojančiam asmeniui skiria

nepriklausomybės gynėjo, pripažinto nedarbingu ar iš dalies darbingu (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidu) dėl 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, paskutinės buvusios deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas (o ne savivaldybės administracija), o moka savivaldybės, kurios mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo sprendimu nepriklausomybės gynėją laidojančiam asmeniui paskirta laidojimo išlaidų kompensacija, administracija;

3) atlikti kitus keičiamos įstatymo redakcinius patikslinimus, kad teisinis reguliavimas taptų aiškesnis.

Projektu Nr. 13 siūloma:

1) patikslinti nepriklausomybės gynėjo ir asmens, nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, teisinį statusą pripažįstantį subjektą ir nustatyti, kad šį statusą pripažins ne vietos savivaldos vykdomosios institucijos, o savivaldybės meras;

2) patikslinti subjektą, kuris išduoda pažymėjimus, ir nustatyti, kad savivaldybės administracija Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduoda atitinkamą teisinį statusą patvirtinančius pažymėjimus bei tvarko jų apskaitą (šiuo metu už tai atsakingos vietos savivaldos vykdomosios institucijos). Atsižvelgiant į šiame punkte nurodytus siūlomus keitimus, vadovaujantis sistemiškumo principu, siūloma atsisakyti keičiamo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies. Pastebėtina, kad atitinkamo statuso pripažinimo, pažymėjimų išdavimo bei jų apskaitos tvarką turintys teisę nustatyti subjektai nekeičiami – ją ir toliau, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo 6 straipsniu, turės teisę nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Projektu Nr. 14 siūloma:

1) patikslinti vienkartinės kompensacijas skiriančius ir mokančius subjektus bei nustatyti, kad jas skiria ne asmens gyvenamosios vietos savivaldybė, o jo gyvenamosios vietos savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, moka ne savivaldybė, o gyvenamosios vietos savivaldybės, kurios mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo sprendimu asmeniui paskirta vienkartinė kompensacija, administracija;

2) atlikti kitus keičiamo įstatymo redakcinius patikslinimus, kad teisinis reguliavimas taptų aiškesnis.

Projektu Nr. 15 ir projektu Nr. 19 (3 punktas) siūloma nustatyti, kad:

1) tikslines kompensacijas skiria savivaldybės, kurioje gyvena asmuo, turintis teisę gauti tikslinę kompensaciją, meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, o moka – šios savivaldybės administracija;

2) savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas per 15 darbo dienų nuo prašymo skirti tikslinę kompensaciją, paskirtą tikslinę kompensaciją mokėti slaugančiam asmeniui ar atnaujinti (pratęsti) tikslinės kompensacijos mokėjimą ir visų socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta kreipimosi dėl tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo, tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarka pateiktų dokumentų arba trūkstančių dokumentų gavimo savivaldybės administracijoje dienos (kai TKĮ 7 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju atskiras prašymas atnaujinti tikslinės kompensacijos mokėjimą neteikiamas, – nuo informacijos apie TKĮ 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių išnykimą gavimo iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių bei organizacijų savivaldybės administracijoje dienos) privalo priimti sprendimą dėl tikslinės kompensacijos skyrimo, mokėjimo atnaujinimo (pratęsimo) arba paskirtos tikslinės kompensacijos mokėjimo slaugančiam asmeniui ir apie tai raštu pranešti pareiškėjui;

3) permokėta tikslinės kompensacijos suma arba asmeniui, kuriam paskirta tikslinė kompensacija, priklausiusi, tačiau slaugančiam asmeniui neteisėtai išmokėta tikslinės kompensacijos suma grąžinama savivaldybės mero nustatyta tvarka. Analogiškai tikslinama nauja redakcija išdėstyto TKĮ 10 straipsnio 1 dalis (projektas Nr. 19).

4) savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, savivaldybės administracija, vykdydami TKĮ 5 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą skirti ir mokėti tikslines kompensacijas, tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tikslais socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka turi teisę neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įmonių, kitų įmonių ir organizacijų, valstybės ir žinybinių registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų informaciją, duomenis, įskaitant ir duomenis, susijusius su tikslinių kompensacijų gavėjų laisvės atėmimo bausmės atlikimo laiku ir vieta, bei specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su tikslinių kompensacijų gavėjų sveikata, jeigu šie duomenys būtini nurodytais tikslais.

Projektu Nr. 16 siūloma nustatyti, kad atsakingas darbuotojas, kuris vykdo nelydimo nepilnamečio užsieniečio atstovo pareigas, turi būti paskiriamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo savivaldybės mero potvarkio dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo priėmimo dienos, atsižvelgiant į tai, kad Projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma savivaldybės mero sprendimu.

Projektu Nr. 17 siūloma suderinti Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo nuostatas su Įstatymo projektu Nr. 1 siūlomu pakeitimu, kuriuo siūloma nustatyti, kad vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma savivaldybės mero sprendimu. Be to, siūloma pakeisti subjektą – iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą, atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymą savivaldybės meras tampa vykdomąja institucija. Pažymėtina, kad siekiant nedidinti administracinės naštos savivaldybėms, greičiau ir laiku priimti sprendimus, susijusius su šeimynų veikla, Projektu Nr. 17 siūloma įtvirtinti, kad ne tik savivaldybės meras turi teisę priimti minėtus sprendimus, bet ir jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas (pvz., savivaldybės administracijos direktorius) ir nustatyti, kad:

1) šeimynoje globojami (rūpinami) ar laikinai apgyvendinami tos savivaldybės teritorijoje, kurioje įsteigta šeimyna, likę be tėvų globos vaikai. Savivaldybių merų ar jų įgaliotų savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų rašytiniu tarpusavio sutarimu dėl likusių be tėvų globos vaikų apgyvendinimo ir jų globos (rūpybos) šeimynoje finansavimo užtikrinimo bei finansinės ir materialinės pagalbos šeimynos veiklai užtikrinimo šeimynoje gali būti globojami (rūpinami) ar laikinai apgyvendinami ir kitos savivaldybės teritorijoje likę be tėvų globos vaikai (Projekto Nr. 17 1 straipsnis);

2) šeimynos steigėjas turi būti veiksnus fizinis asmuo, kuris ne trumpiau kaip 3 metus iki įsteigdamas šeimyną vykdė vaiko globėjo (rūpintojo) pareigas, į kurias buvo paskirtas savivaldybės mero sprendimu ar teismo nutartimi (Projekto Nr. 17 2 straipsnis);

3) šeimynos steigėjas gali kreiptis į savivaldybės, kurios teritorijoje šeimyna steigiama, merą ar jo įgaliotą savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją dėl sutikimo steigti šeimyną savivaldybės teritorijoje. Savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos turi pateikti šeimynos steigėjui rašytinį sutikimą dėl šeimynos steigimo ir finansavimo. Savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas nesutinka leisti steigti šeimyną savivaldybės teritorijoje, jeigu patenkinamas savivaldybės teritorijoje likusių be tėvų globos vaikų globos (rūpybos) šeimoje poreikis (Projekto Nr. 17 3 straipsnio 1 dalis);

4) šeimyna tampa likusių be tėvų globos vaikų globėja (rūpintoja) nuo savivaldybės mero sprendimo dėl vaikų laikinosios globos (rūpybos) nustatymo šeimynoje įsigaliojimo dienos (Projekto Nr. 17 3 straipsnio 2 dalis);

5) apie ketinimą nutraukti savo veiklą prieš 3 mėnesius iki šios veiklos nutraukimo šeimyna turi informuoti savivaldybės administraciją šios savivaldybės mero nustatyta tvarka (Projekto Nr. 17 4 straipsnis);

6) savivaldybės, kurioje įsteigta šeimyna ir (ar) kurios teritorijoje likę be tėvų globos vaikai apgyvendinami šeimynoje, meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas turi sudaryti su šeimyna sutartį dėl vaiko socialinės globos finansavimo, o gavęs šeimynos dalyvio

Šeimynų nuostatuose nustatyta tvarka pateiktą prašymą – ir sutartį dėl finansinės paramos šeimynos naudojamam ar nuosavybės teise valdomam nekilnojamajam turtui, skirtam šeimynos veiklai vykdyti, rekonstruoti ar remontuoti (Projekto Nr. 17 5 straipsnio 1 dalis);

7) sutartis dėl finansinės paramos šeimynos naudojamam ar nuosavybės teise valdomam nekilnojamajam turtui, skirtam šeimynos veiklai vykdyti, rekonstruoti ar remontuoti turi būti sudaroma per 10 darbo dienų nuo sprendimo dėl finansinės paramos šiam turtui rekonstruoti ar remontuoti skyrimo priėmimo savivaldybės, kuriai šeimyna yra pateikusi prašymą, mero nustatyta tvarka dienos (Projekto Nr. 17 5 straipsnio 2 dalis);

8) savivaldybės, kurioje įsteigta šeimyna, meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas, gavęs šeimynos dalyvio Šeimynų nuostatuose nustatyta tvarka pateiktą prašymą, savivaldybės mero nustatyta tvarka turi kompensuoti faktiškai patirtas ir pagrįstas šeimynos steigimo išlaidas (Projekto Nr. 17 5 straipsnio 3 dalis);

9) finansinė parama šeimynos naudojamam ar nuosavybės teise valdomam nekilnojamajam turtui, skirtam šeimynos veiklai vykdyti, rekonstruoti ar remontuoti teikiama savivaldybės, kurioje įsteigta šeimyna ir (ar) kurios teritorijoje likę be tėvų globos vaikai apgyvendinti šeimynoje, taip pat kuriai šeimyna pateikė prašymą, mero nustatyta tvarka (Projekto Nr. 17 5 straipsnio 4 dalis);

10) šeimyna teikia kiekvienais metais savivaldybės merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui – lėšų panaudojimo ataskaitą Šeimynų nuostatuose nustatytais terminais ir tvarka, pagal juose pateiktą Šeimynos lėšų panaudojimo ataskaitos formą (Projekto Nr. 17 6 straipsnis);

11) šeimynos globojamų (rūpinamų) vaikų turto administratoriumi savivaldybės mero sprendimu ar teismo nutartimi gali būti skiriamas ir kitas asmuo, negu nurodyta Šeimynų įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje (Projekto Nr. 17 7 straipsnis);

12) Sumažėjus Šeimynų įstatyme nustatytam šeimynoje globojamų (rūpinamų) ir (ar) laikinai apgyvendintų vaikų skaičiui, šeimynai pateikia siūlymus savivaldybės, kurios teritorijoje šeimyna veikia, meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas (Projekto Nr. 17 8 straipsnis).

Siūloma atlikti kitus keičiamo Šeimynų įstatymo redakcinius patikslinimus, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo.

Įstatymų projektais taip pat siūloma, kad jais siūlomas teisinis reguliavimas įsigaliotų 2023 m. balandžio 1 d., o siekiant užtikrinti sklandų priimtų įstatymų įgyvendinimą, taip pat įvertinus kad Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Įstatymo nuostatos pradedamos taikyti, kai naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirenka į pirmąjį posėdį, nustatomos priimtų įstatymų taikymą reguliuojančios nuostatos nurodant, kad priimti įstatymai pradedami taikyti, kai naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirenka į pirmąjį posėdį, iki pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio taikomos iki keičiamų įstatymų įsigaliojimo dienos galiojusios nuostatos, o procedūros, pradėtos iki įsigaliojant įstatymams, baigiamos pagal keičiamuose įstatymuose iki 2023 m. balandžio 1 d. galiojusią tvarką.

Įstatymų projektais siūlomas teisinis reguliavimas (diferenciacija tarp teisės aktus priimti bei atitinkamus sprendimus priimti turinčių teisę subjektų apimties) pagrįstas įvertinus šiuo metu jau susiklosčiusią praktiką savivaldybėse, taip pat siekiant sudaryti realiais prielaidas savivaldybėms savo veikloje vadovautis savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją principu bei subsidiarumo principu, reiškiančiu, kad savivaldybės viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo lygmeniu, kuriuo jie yra efektyviausi (Įstatymo 4 straipsnio 2 ir 13 punktai).

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Priėmus įstatymus, keičiamuose įstatymuose nustatytas teisinis reguliavimas bus suderintas su Įstatyme nustatytu teisiniu reguliavimu.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymų projektų atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymus, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Galiojančios sąvokos nekeičiamos, naujos sąvokos neįvedamos.

11. Įstatymų projektų atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymams įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

1. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.246, 3.250, 3.262, 3.264 ir 3.266 straipsnio pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo, turės būti priimti:

1.1. Vaiko globos organizavimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“, pakeitimai;

1.2. Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. A1-28 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai.

2. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 36⁴, 41, 42, 43, 50 ir 52 straipsnio pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti priimti:

2.1. Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-803 „Dėl Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai;

2.2. Vaiko laikinosios priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. A1-794 „Dėl Vaiko laikinosios priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai;

2.3. Atvejo vadybos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos

ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai.

3. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 16, 17, 19², 25², 35 straipsnių pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo, turės būti priimti:

3.1. Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. 978 „Dėl Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“, pakeitimai;

3.2. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-94 „Dėl Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos patvirtinimo“, pakeitimai;

3.3. Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. A1-622 „Dėl Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai;

3.4. Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. A1-28 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai.

4. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 15, 17, 18, 20, 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti priimti:

4.1. Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 801 „Dėl Išmokų vaikams skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“, pakeitimai;

4.2. Išmokų vaikams teikimo asmenims, patiriantiems socialinę riziką, tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. A1-618 „Dėl Išmokų vaikams teikimo asmenims, patiriantiems socialinę riziką, tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai;

4.3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ pakeitimai.

5. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti priimti:

5.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. spalio 12 d. įsakymo Nr. A1-283 „Dėl teisės aktų, numatytų Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatyme, patvirtinimo“ pakeitimai;

5.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ pakeitimai.

6. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 20, 21, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti priimti:

6.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ pakeitimai;

6.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. D1-174/A1-116 „Dėl kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimai.

7. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatymo Nr. I-348 9 ir 10

straipsnių pakeitimo įstatymą iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti priimti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ pakeitimai.

8. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės paramos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams įstatymo Nr. VIII-541 3 straipsnio pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. vasario 12 d. nutarimo Nr. 177 „Dėl valstybės paramos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams-kariams savanoriams“ pakeitimai.

9. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti pakeisti Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 255 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“.

10. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms įstatymo Nr. I-954 4 straipsnio pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti:

10.1. pakeistas Laidojimo išlaidų kompensacijos nepriklausomybės gynėjams laidoti skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. A1-646 „Dėl laidojimo išlaidų kompensacijos nepriklausomybės gynėjams laidoti skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

10.2. savivaldybių merai turės patvirtinti kompensacijų už būstą skyrimo ir mokėjimo tvarkas.

11. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo Nr. VIII-1517 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti pakeisti Nepriklausomybės gynėjo, nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, ir nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmens teisinio statuso pripažinimo, pažymėjimų išdavimo bei jų apskaitos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 36 „Dėl nepriklausomybės gynėjo, nukentėjusio nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, ir nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmens teisinio statuso pripažinimo, pažymėjimų išdavimo bei jų apskaitos nuostatų patvirtinimo“.

12. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl socialinės paramos asmenims, sužalotiems atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje, ir šioje armijoje žuvusiųjų šeimoms (1945-07-22–1991-12-31)“ Nr. I-576 8 straipsnio pakeitimo įstatymą, iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti pakeistas Vienkartinių kompensacijų asmenims, sužalotiems atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje, ir šioje armijoje žuvusiųjų šeimoms išmokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 1004 „Dėl Vienkartinių kompensacijų asmenims, sužalotiems atliekant būtinąją karinę tarnybą sovietinėje armijoje, ir šioje armijoje žuvusiųjų šeimoms išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

13. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 11 ir 25¹ straipsnių pakeitimo įstatymą iki priimto įstatymo įsigaliojimo turės būti pakeistas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. A1-478 „Dėl Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 25-1 straipsnio įgyvendinimo“.

14. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo Nr. XI-681 3, 4, 5, 8, 15, 16, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymą iki priimto įstatymo įsigaliojimo:

14.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės priimti:

14.1.1. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimo Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

14.1.2. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 10 d. nutarimo Nr. 978 „Dėl Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“;

14.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras turės priimti įsakymą „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. A1-294 „Dėl Šeimynų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

15. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5, 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras turės priimti įsakymą „Dėl duomenų gavimo iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įmonių, kitų įmonių ir organizacijų, valstybės ir žinybinių registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tikslais tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Projektu Nr. 3, Projektu Nr.16, Projektais Nr. 18–19 teikiamiems siūlymams įgyvendinti įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų rengti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įgyvendinant Įstatymų projektais teikiamus siūlymus, papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų jais teikiamiems siūlymams įgyvendinti nereikės. Sutaupyti lėšų neplanuojama.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus, negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „savivaldybės meras“, „vykdomoji valdžia“, „savivaldybės administracijos direktorius“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymų projektais siekiama įgyvendinti Įstatymą, kuris įsigalios 2023 m. balandžio 1 d., priimtiems įstatymams įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Ministerija bei savivaldos institucijos turės priimti jų įgyvendinamuosius teisės aktus, prašoma Lietuvos Respublikos Seimą Įstatymų projektus svarstyti skubos tvarka.